

PROGRAM PROFILAKTYCZNO - WYCHOWAWCZY

ZESPOŁU SZKÓŁ NR 1 W KROŚNIEWICACH

Program opracowano w oparciu o:

1. Konstytucję RP z dnia 17.10 1997 r.
2. Ustawę o systemie oświaty s dnia 7. 09.1991 r.
3. Kartę Nauczyciela ze zmianami z dn. 26.01.1982 r.
4. Konwencję Praw Dziecka z 20.11.1989r.
5. Statut Zespołu Szkół Nr 1 w Krośniewicach.
6. Podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa w roku szkolny 2015/2016 (Ministerstwo Edukacji Narodowej).
7. Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lutego 2002roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół,
8. Ustawa o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r.
9. Ustawa o Ochronie Zdrowia przed Następstwami Używania Tytoniu i Wyrobów Tytoniowych (tekst jednolity) z dnia 9 listopada 1995r.
10. Ustawa o Przeciwdziałaniu Narkomanii (tekst jednolity) z dnia 24 kwietnia 1997r.
11. Ustawa o Postępowaniu w Sprawach Nieletnich (tekst jednolity) z dnia 26 października 1982r.
12. Statut Liceum Ogólnokształcącego, Gimnazjum w Krośniewicach
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
14. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą,
15. Rozporządzenie MENiS z dnia 31. 01 2003 w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem,
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty”,
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii,
18. Program „Szkoła Promująca Zdrowie”,
19. Program „Szkoła bez Przemocy”,
20. Program „Szkoła Odkrywców Talentów”.

Program stanowi załącznik do Uchwały Nr 3/2015 Rady Rodziców Zespołu Szkół Nr 1 w Krośniewicach z dn. 1 października 2015 r.

Spis treści:

Wstęp

I. Cele i zadania programu	s. 4
II. Wartości i ich realizacja w procesie wychowawczym	s. 6
III. Misja i wizja szkoły	s. 7
IV. Wizerunek absolwenta	s. 7
V. Szkolny system zajęć pozalekcyjnych i specjalistycznych	s. 8
VI. Uroczystości i imprezy o charakterze kulturalno-wychowawczym.....	s. 9
VII. Współpraca z rodzicami	s. 10
VIII. Współpraca ze środowiskiem lokalnym i instytucjami wspomagającymi wychowawczą działalność szkoły	s. 11
IX. Charakterystyka okresu rozwojowego, diagnoza obszarów problemowych, realizatorzy szkolnych działań profilaktycznych, oczekiwane efekty	s. 11
X. Plan i harmonogram działań profilaktycznych	s. 13
XI. Monitorowanie i ewaluacja programu	s. 20

Wstęp

Rodzice posiadają pierwotne i największe prawa wychowawcze w stosunku do swoich dzieci, szkoła zaś wspiera rodzinę w wychowaniu.

Wobec powyższego nauczyciel obowiązany jest rzetelnie realizować podstawowe funkcje szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, dążyć do pełni rozwoju osobowości ucznia i własnej. Obowiązany jest kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w duchu humanizmu, tolerancji, wolności sumienia, sprawiedliwości społecznej i szacunku do pracy, dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

Nauczyciele wspierają rodziców w dziedzinie wychowania, a zatem nie ponoszą wyłącznej i całkowitej odpowiedzialności za wszystkie możliwe zadania wychowawcze.

Celem ogólnym wychowania jest wszechstronny rozwój osobowy ucznia, a głównym zadaniem kształtowanie istotnych wartości ludzkiego bycia. Oznacza to, że nauczyciele będą rozwijali osobowość ucznia, poprzez poszerzanie i ugruntowanie wiedzy i umiejętności u uczniów, rodziców, nauczycieli z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia na zajęciach edukacyjnych; pozostali pracownicy Szkoły zaś będą ich wspierać w tych działaniach.

Aby osiągnąć cel koncepcja niniejszego programu profilaktyczno - wychowawczego uwzględni wiele aspektów, m.in.:

- odwołuje się do tradycji szkoły i wzorców wypracowanych przez lata istnienia placówki,
- uwzględnia podstawy programowe kształcenia ogólnego,
- zwraca szczególną uwagę na potrzeby szkoły, środowiska lokalnego, kształtowanie szacunku dla polskiej kultury, otwarcie na wartości kultury europejskiej - skutkiem takiego działania mają być uczniowskie postawy prośrodowiskowe, patriotyczne, proeuropejskie,
- uwzględnia zagrożenia współczesnego świata, by wskazać możliwości aktywnego przeciwdziałania, poprzez promocję zdrowia,
- uwzględnia kształtowanie wszechstronnego rozwoju uczniów – w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, aksjologicznym, moralnym i duchowym,
- łączy treści wychowania, nauczania i kształcenia – będą one realizowane na wszystkich zajęciach edukacyjnych przez nauczycieli.

Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez Statut Szkoły, szkolny zestaw programów nauczania, program profilaktyczno - wychowawczy, dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska.

Do podstawowych założeń szkolnej profilaktyki należą:

- wzmocnienie elementów osobowości ucznia, wyposażenie ucznia w wiedzę i umiejętności niezbędne do dokonywania właściwych wyborów w życiu, rozwijanie wiedzy i umiejętności w zakresie profilaktyki dla nauczycieli i rodziców, doskonalenie umiejętności adoptowania się ucznia do zmian zachodzących we współczesnym świecie przy zachowaniu swej tożsamości i autonomii, zapobieganie samotności dziecka w rozwiązywaniu problemów,

- chronienie młodzieży przed zagrożeniami oraz zakłóceniami rozwoju poprzez działania wychowawczo – profilaktyczne, budowanie hierarchii systemu wartości, kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole oraz reagowanie w sytuacjach pierwszych prób podejmowania ryzykownych zachowań,
- zapobieganie absencji szkolnej uczniów poprzez działania wspierające uczniów, rodziców poprzez obowiązkowość, respektowanie przyjętych zasad i norm, budowania więzi ze szkołą społecznością lokalną.

Przy konstruowaniu szkolnego programu uwzględnione zostały wyniki diagnozy badającej sytuację wychowawczą szkoły oraz obserwacje zachowań uczniów, a także dotychczasowe działania profilaktyczne. Wzięto również pod uwagę cele, do jakich szkoła zmierza, określone w wizji szkoły, wartości akceptowane przez wszystkich jej pracowników, możliwości i umiejętności uczniów oraz zasoby szkoły.

I. Cele i zadania programu

Nauczanie i wychowanie - respektując chrześcijański system wartości - za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie w naszej szkole służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.

Nasza szkoła winno zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

Celem głównym działalności wychowawczej szkoły jest zatem:

- wszechstronny rozwój osobowy ucznia,
- wspomaganie rozwoju osobowego we wszystkich wymiarach: intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym,
- kształtowanie samodzielności w działaniu oraz poczucia odpowiedzialności za siebie i innych,
- kształtowanie młodego społeczeństwa obywatelskiego, poprzez wspieranie inicjatyw uczniowskich, pomysłów, innowacji pedagogicznych,
- rozwijanie dociekliwości poznawczej, poszukiwanie piękna, dobra i prawdy w świecie, respektowanie norm społecznych,
- poszukiwanie celów życiowych i wartości kluczowych dla odnalezienia swego miejsca w świecie oraz dążenie do nich poprzez rzetelną pracę.
- przygotowanie do uczestnictwa w życiu społecznym (zasady demokracji, sprawiedliwości i wolności - w duchu tolerancji),
- respektowanie praw ucznia gimnazjum, liceum, w tym ucznia pełnoletniego,
- stworzenie nauczycielowi warunków do twórczej pracy,
- wspieranie i uzupełnianie pracy wychowawczej rodziców,
- integracja z lokalnym środowiskiem społecznym,
- przygotowywanie do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania właściwych wyborów i hierarchizacji wartości,
- wspieranie rozwoju fizycznego i zdrowotnego ucznia, działanie na rzecz zdrowia i osób niepełnosprawnych

W realizacji szczegółowych zadań szkoły biorą udział wszyscy pracownicy Zespołu Szkół Nr 1, instytucje wspierające proces wychowania oraz Rodzice uczniów, a zatem:

- uznajemy kształcenie, wychowanie i opiekę za integralną całość,
- dbamy o bezpieczeństwo i harmonijny rozwój ciała oraz duszy,
- wychowujemy w duchu tolerancji,
- kształtujemy sprawność fizyczną uczniów,
- umożliwiamy uczniom zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym świecie,
- szanujemy godność osobistą uczniów,
- zapewniamy wszystkim uczniom równość szans, sprawiedliwe, życzliwe, uwzględniające możliwości dziecka, traktowanie,
- przygotowujemy młodego człowieka do funkcjonowania w zintegrowanej Europie,
- zapewniamy uczniom warunki i możliwości rozwoju zainteresowań i zdolności,
- promujemy zdrowy styl życia, higienę osobistą i świadomość ekologiczną,
- budujemy ścisłą relację z lokalną społecznością, organem prowadzącym oraz instytucjami kulturalnymi i organizacjami społecznymi,
- pracujemy nad wzmocnieniem więzi emocjonalnych z najbliższym otoczeniem i jego mieszkańcami,
- współpracujemy z rodzicami, wspierając ich w wychowaniu dzieci,
- niesiemy pomoc uczniom potrzebującym, mającym trudności w nauce, organizując pomoc psychologiczno – pedagogiczną,
- kształcimy uczniów niepełnosprawnych, stwarzając optymalne warunki dla ich rozwoju,
- dbamy o rozwój bazy szkolnej dla zapewnienia warunków realizacji programu,
- tworzymy warunki do twórczej pracy nauczycieli i uczniów,
- pomagamy uczniom i ich rodzicom w podejmowaniu decyzji dotyczącej dalszego kształcenia.

Nauczyciele zaś - w szczególności - w swojej pracy wychowawczej, wspierając w tym zakresie obowiązki wychowawcze rodziców, zmierzają do tego, aby uczniowie:

1. Znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym),
2. Rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie,
3. Mieli świadomość życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów nauczania, jak i całej edukacji na danym etapie,
4. Stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym, godząc umiejętnie dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie z odpowiedzialnością za innych, wolność własną z wolnością innych,
5. Poszukiwali, odkrywali i dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie,
6. Uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowywali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych,

7. Przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się,
8. Kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów; umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę nauczycieli, pozostałych pracowników i uczniów, w tym uczniów niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe programu.

1. Przygotowanie młodego człowieka do życia w społeczeństwie; wychowanie jednostki zdrowej, tolerancyjnej, asertywnej, przedsiębiorczej, potrafiącej radzić sobie w każdej sytuacji, niosącej pomoc w potrzebie drugiemu człowiekowi.
2. Wzmacnianie elementów osobowości ucznia oraz wzmacnianie w uczniach postaw i zachowań pożądaných społecznie, respektowanie norm społecznych.
3. Zapobieganie sytuacjom ryzykownym, występującym w życiu młodych ludzi w związku z sięganiem przez nich po substancje uzależniające.
4. Ograniczanie i eliminowanie zachowań problemowych występujących wśród młodzieży jak: wagary, agresja i przemoc, wyłudzenie, wykroczenia p. prawu, przedwczesna inicjacja seksualna.
5. Promocja zdrowia i wdrażanie do prowadzenia zdrowego stylu życia, udział w programach profilaktyczno – wychowawczych.
6. Promowanie działań o charakterze pozytywnym (sport, turystyka, koła zainteresowań), prowadzenie działalności informacyjnej, edukacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii,
7. Działanie szkoły na rzecz bezpieczeństwa uczniów.

II. Wartości wychowawcze i ich realizacja w procesie wychowawczym

Wartości wychowawcze, ujęte w Programie Profilaktyczno - Wychowawczym Zespołu Szkół Nr 1 w Krośniewicach, zostały wypracowane przez rodziców, uczniów i nauczycieli. Ustalono następujący spis wartości promowanych przez naszą Szkołę:

1. Rodzina.
2. Zdrowie.
3. Prawda.
4. Wiedza.
5. Praca.
6. Samodzielność.
7. Odpowiedzialność.
8. Tolerancja.
9. Wrażliwość na drugiego człowieka.
10. Patriotyzm i poczucie wspólnoty lokalnej.
11. Wrażliwość na sztukę.

W oparciu o powyższe wartości wychowawcze tworzone są plany pracy wychowawczej na wszystkich poziomach nauczania. W konstruowaniu planów wychowawczych, na wniosek wychowawcy klasy, pomaga pedagog szkolny.

Ustalone wartości wychowawcze realizowane są na wszystkich zajęciach dydaktyczno-wychowawczych. Stanowią także podstawę działania i współistnienia uczniów, rodziców i wszystkich pracowników Szkoły. Powinności wychowawcy klasowego uszczegółowione są w Statucie liceum i gimnazjum.

III. Misja i wizja szkoły

Działamy po to, aby:

Nasi uczniowie byli solidnie przygotowani do dalszego etapu kształcenia.

Rodzice uczniów darzyli nas zaufaniem. Pracownicy szkoły mieli satysfakcję z wykonywanej pracy. Szkoła cieszyła się uznaniem w środowisku.

Chcemy zapewnić naszym uczniom wysoką jakość kształcenia, wychowania i opieki, stworzyć klimat życzliwości, bezpieczeństwa i zaufania. Zapewniamy Im profesjonalną opiekę i wsparcie, swój profesjonalizm, bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych i dobrą organizację pracy. Chcemy przygotować naszego wychowanka do świadomego wyboru dalszej drogi kształcenia oraz pełnienia różnych ról w społeczeństwie.

Zespół Szkół Nr 1 w Krośniewicach to szkoła, w której uczniowie wprowadzani są w świat wiedzy przez zespół dobrze wykształconych i zaangażowanych w swoją pracę nauczycieli. Uczniowie naszej szkoły znajdują u nas warunki do wszechstronnego rozwoju, wykorzystując bogatą ofertę dydaktyczną i wychowawczą, dostosowaną do Ich potrzeb i możliwości.

Nasza szkoła skutecznie zapobiega agresji, patologiom i uzależnieniom, realizując własne programy profilaktyczno - wychowawcze. Wszystkie działania naszej szkoły są zgodne z oczekiwaniami środowiska, a cała społeczność szkolna: uczniowie, rodzice i pracownicy – współpracując ze sobą – preferują w swoich działaniach takie wartości, jak prawda, mądrość, tolerancja, przyjaźń, sprawiedliwość i partnerstwo.

IV. Wizerunek absolwenta

Absolwent Zespołu Szkół Nr 1 w Krośniewicach, na miarę swego wieku, jest:

1. Odpowiedzialny, obowiązkowy, solidny, co oznacza, że:
  - a) zachowuje się zgodnie z oczekiwaniami szkoły i domu rodzinnego, a w przypadku złego zachowania umie poddać się krytycznej refleksji i nie powtarzać błędów, do których popełnienia potrafił się przyznać;
  - b) przestrzega zasad wymiany opinii z innymi i kultury dyskusji;
  - c) ma poczucie odpowiedzialności za zdrowie i życie własne oraz innych;
  - d) nie budzi zastrzeżeń jego wygląd, higiena osobista i dbałość o zdrowie oraz unika zagrożeń związanych z uzależnieniami;
  - e) sprawnie współdziała z innymi, realizując wspólne cele i zadania.
2. Samodzielny, zaradny, otwarty, co oznacza, że:
  - a) potrafi samodzielnie stawiać sobie pewne cele, wymagające pomysłowości i konsekwencji w realizacji;
  - b) świadomie kieruje swoim rozwojem zawodowym zgodnie z zainteresowaniami oraz potrzebami rynku;
  - c) umie oceniać sensowność i szanse realizacji własnych celów i cudzych pomysłów,
  - d) jest ciekawy świata i korzysta z różnych źródeł wiedzy;

- e) poszukuje nowych obszarów dla swojej aktywności, nie boi się problemów lecz próbuje je rozwiązywać;
  - f) potrafi dokonać właściwego wyboru zgodnego z wyznawanym systemem wartości;
  - g) poszukuje nowych wyzwań, które pozwoliłyby mu się sprawdzić.
3. Uczciwy, prawy, prawdomówny, co oznacza, że:
- a) w pełni docenia znaczenie zaufania w kontaktach między ludźmi i stara się na nie zasłużyć;
  - b) rozumie złożoność zasad lojalności wobec różnych osób i grup, z którymi jest związany, w przypadkach konfliktowych wybiera drogę szczerości i prawdomówności;
  - c) umie trafnie rozróżniać osoby godne i niegodne zaufania.
4. Kulturalny, taktowny, szanujący innych, co oznacza, że:
- a) cechuje go takt i kultura osobista w stosunku do innych;
  - b) potrafi słuchać opinii innych i cierpliwie poszukiwać rozwiązań do przyjęcia dla różnych stron;
  - c) potrafi właściwie korzystać z dóbr kultury i wyrażać szacunek dla tradycji i symboli narodowych i religijnych własnych i cudzych;
  - d) jest tolerancyjny i ze zrozumieniem traktuje różnice wynikające z niejednakowych możliwości, motywacji i odmienności kulturowej ludzi;
  - e) umie stosować oceny moralne i potrafi dokonać trafnych wyborów w sytuacjach trudnych i niejednoznacznych.

Absolwent Zespołu Szkół Nr 1 w Krośniewicach swym postępowaniem daje dobry przykład koleżankom i kolegom, a w przyszłości własnym dzieciom i ludziom, z którymi będzie przebywał.

V. Szkolny system zajęć pozalekcyjnych i specjalistycznych.

Zajęcia pozalekcyjne wyrównują szanse edukacyjne, rozwijają zainteresowania, talenty, postawy i umiejętności społeczne. Umożliwiają aktywny kontakt z nauką, kulturą, sportem. Ta forma pracy stwarza możliwość wartościowego spędzania wolnego czasu oraz sprzyja integracji uczniów z różnych klas. W szkole działa Samorząd Uczniowski, który aktywnie bierze udział w formułowaniu szkolnej rzeczywistości angażując uczniów w życie szkoły.

Główne cele zajęć pozalekcyjnych:

- rozwijanie zainteresowań uczniów,
- rozwijanie umiejętności społecznych poprzez współdziałanie w grupie,
- zdobywanie nowych doświadczeń,
- rozwijanie inicjatywy uczniów,
- rozwijanie odpowiedzialności i samodzielności uczniów,
- nadrabianie braków edukacyjnych,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- wskazywanie właściwego sposobu spędzania wolnego czasu dla własnego samorozwoju.

Zajęcia pozalekcyjne organizowane przez szkołę:

- koła przedmiotowe,

- zajęcia przygotowujące do egzaminów,
- koła nauki języków obcych z wykorzystaniem metody SITA,
- zespół muzyczny „Koliber”;
- koło teatralne,
- koło scrabble,
- koło tenisa stołowego,
- Szkolne Koło Sportowe,
- koło taneczne,
- koło dziennikarskie,
- koło szachowe,
- koło fotograficzne,
- Szkolne Koło PTTK.

Szkoła tworzy optymalne warunki kształcenia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, uwzględniając ich indywidualne potrzeby i możliwości, poprzez organizację zajęć specjalistycznych i zajęć wyrównawczych.

W zależności od potrzeb uczniów mogą być to:

- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze,
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne,
- zajęcia terapii pedagogicznej,
- zajęcia rewalidacyjne,
- zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze,
- zajęcia zakresu doradztwa zawodowego,
- zajęcia relaksacyjne z wykorzystaniem metody SITA.

Celem tych zajęć jest:

- rozwój ucznia w klimacie poszanowania jego specyfiki,
- ochrona ucznia przed rozwojem negatywnych struktur jego osobowości,
- ochrona ucznia przed rozwojem zachowań nieprzystosowawczych,
- wyrównanie szans edukacyjnych uczniów,
- kompensacja dysfunkcji ucznia,
- włączenie do współpracy rodziców uczniów o SPE.

Udział w wyżej wymienionych zajęć odbywa się na podstawie opinii i orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznej, wniosku podmiotów zgodnie z Systemem Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej oraz wspierania uczniów objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną.

Szkoła prowadzi także doradztwo zawodowe w zakresie organizowanych zajęć lekcyjnych, warsztatowe, wycieczki, spotkania.

VI . Uroczystości i imprezy o charakterze wychowawczo – kulturalnym

Zgodnie ze Statutem Szkoły, uczniowie mają prawo i obowiązek uczestniczenia w uroczystościach ceremoniału szkolnego. Uczniowie, nauczyciele, wychowawcy biorą udział w uroczystościach państwowych, miejskich obchodach świąt narodowych, świąt lokalnych; składają kwiaty na grobach, palą znicze przy pomnikach bohaterów. Praca wychowawcza w szkole obejmuje również udział uczniów w uroczystościach organizowanych poza ceremoniałem szkolnym, a warunkowanych zwyczajami i obyczajami naszej Szkoły. Należą do nich:

- rozgrywki sportowe,

- zielone szkoły, wycieczki szkolne i klasowe do teatru, muzeum, kina, na basen
- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
- Dzień Kobiet, Dzień Chłopaka (obchody klasowe),
- Dzień Edukacji Narodowej,
- Święto Niepodległości,
- Jasełka, spotkania opłatkowe, wigilie klasowe,
- szkolne dyskoteki,
- Dzień Wiosny (dzień do dyspozycji SU), Dzień Dziecka,
- Święto Szkoły,
- Dzień Profilaktyki,
- apele szkolne organizowane doraźnie w miarę potrzeb,
- organizowanie konkursów, występów artystycznych, wystaw uczniów szczególnie uzdolnionych - quizy, konkursy czytelnicze i tematyczne, itp.

Klasowe programy wychowawcze zawierają harmonogramy powyższych imprez.

VII. Współpraca z rodzicami

Zespół Szkół Nr 1 ściśle współpracuje z rodzicami/opiekunami prawnymi w sprawach kształcenia i wychowania naszych uczniów oraz profilaktyki.

Programy - wychowawczy i profilaktyczny - konstruowane są w oparciu o postulaty rodziców. W celu wymiany informacji Szkoła organizuje zebrania z rodzicami (prawnymi opiekunami) na tematy wychowawcze i edukacyjne.

Dla rodziców/prawnych opiekunów uczniów Zespołu Szkół Nr 1, organizowane są dyżury nauczycielskie (zgodnie z grafikiem dyżurów zamieszczonym na stronie internetowej szkoły, jedna, dwie godziny tygodniowo).

Każdy rodzic/prawny opiekun ma prawo do uzyskania informacji na temat zachowania i postępów lub trudności w nauce dziecka, także informacji i porad w sprawach wychowania, profilaktyki i dalszego kształcenia.

Wychowawca klasy i inni nauczyciele utrzymują kontakty z rodzicami przez:

- rozmowy w czasie ogólnych zebrań, spotkań, konsultacje z rodzicami,
- indywidualne rozmowy w szkole na życzenie rodziców, które odbywają się w czasie dyżurów pedagogicznych,
- indywidualne rozmowy na zaproszenie wystosowane przez szkołę, pedagoga,
- rozmowy telefoniczne i korespondencje,
- bieżące informacje wysyłane poprzez dziennik elektroniczny do którego każdy rodzic bezpłatnie ma dostęp,
- w szczególnych przypadkach odwiedzanie domu rodzinnego uczniów.

W pilnych sprawach edukacyjno – wychowawczych szkoła podejmuje natychmiastowe działania w celu skontaktowania się z rodzicami/prawnymi opiekunami konkretnego ucznia.

Spośród zasad współpracy z rodzicami istotną rolę odgrywa właściwy obieg informacji, od którego zależy interwencja odpowiedniego organu szkoły w złożonych problemach uczniów. Problemy wychowawcze mogą być zgłaszane:

- na zebraniach klasowych przewodniczącemu trójki klasowej i dalej na forum rady rodziców,
- rodzicom i nauczycielom poprzez radę rodziców na zebraniach trójek klasowych,

- w doraźnych sprawach w pierwszej kolejności wychowawcom, w pilnych sprawach pedagogowi szkolnemu,
- przez pedagoga szkolnego rodzicom (rozmowy indywidualne w szkole, rozmowy w domu, kontakt telefoniczny).

W wyjątkowych wypadkach zaniedbywanie przez rodziców obowiązków opiekuńczych wobec swoich dzieci albo nie reagowania na ich naganne zachowania Szkoła kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.

VIII. Współpraca ze środowiskiem lokalnym i instytucjami wspomagającymi wychowawczą działalność szkoły

W kształtowaniu odpowiednich postaw moralnych i przygotowaniu wychowanków do właściwych wyborów życiowych niezwykle pomocne jest środowisko lokalne. Jego szczególna rola w rozwoju osobowości ucznia wskazuje na konieczność współpracy Szkoły, szczególnie w zakresie przygotowania ucznia do pełnienia ról społecznych. Umożliwia nam to współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi, wspomagającymi naszą działalność wychowawczą:

1. Urząd Gminy Krośniewice - udział przedstawicieli władz lokalnych i przedstawicieli organu prowadzącego szkołę na uroczystościach szkolnych, wspólne podejmowanie działań na rzecz bezpieczeństwa w szkole.
2. MGOPS w Krośniewicach - udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, psychologicznej.
3. PPP w Kutnie- diagnoza i pomoc uczniom przejawiającym trudności w nauce i zachowaniu, pomoc psychologiczna dla uczniów i ich rodziców, porady wychowawcze dla rodziców.
4. Sąd Rodziny i Nieletnich w Łęczycy - podejmowanie wspólnych działań wychowawczych w stosunku do uczniów zagrożonych demoralizacją.
5. Komisariat Policji w Krośniewicach - współpraca na rzecz uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
6. OSP w Krośniewicach – współpraca na rzecz bezpieczeństwa uczniów.
7. GCKSiR w Krośniewicach – organizacja imprez kulturalnych.
8. GKRPA w Krośniewicach – organizowanie spektakli profilaktycznych, dofinansowanie zielonych szkół, programów profilaktyczno – wychowawczych.
9. GKI – udział w szkoleniach, warsztatach, piknikach rodzinnych.

IX. Charakterystyka okresu rozwojowego

Spośród wszystkich faz rozwojowych okres dojrzewania stanowi szczególną fazę w życiu człowieka. Wiek 13-19 lat określa się jako okres ryzyka ze względu na podejmowanie przez młodzież zachowań problemowych i ryzykownych. W tym okresie dokonują się zmiany w obrazie siebie, formują się nowe wzorce relacji interpersonalnych, wzrasta liczba i jakość nowych doświadczeń osobistych i społecznych. Rozwijane są w tym czasie umiejętności pozwalające na kształtowanie poczucia własnej wartości. Młody człowiek osiąga nowy status społeczny, zwiększają się jego możliwości osiągnięcia celów, otrzymywania wzmocnień i kształtowania nowych zachowań. Ze względu czas jaki młody człowiek spędza i zadania statutowe

jakie stoją przed placówką oświatową, szkoła jest głównym terenem działań profilaktycznych, wychowawczych i dydaktycznych.

Diagnoza obszarów problemowych.

Przy tworzeniu szkolnego programu profilaktyki uwzględnione zostały dotychczasowe działania podejmowane przez szkołę, spostrzeżenia pedagoga i nauczycieli, rozmowy z nauczycielami i rodzicami, obserwacje zachowań uczniów, analiza dokumentacji (głównie dzienniki lekcyjne, dziennik pedagoga, karty obserwacji ucznia) oraz analiza ankiet. Przy konstruowaniu programu uwzględniono również mocne i słabe strony szkoły.

Mocne strony:

1. bardzo dobra baza lokalowa szkoły,
2. dostosowanie szkoły do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością fizyczną,
3. dobrze funkcjonujący wewnątrzszkolny system oceniania, punktowy system oceniania zachowania,
2. duża oferta zajęć pozalekcyjnych,
3. dobra współpraca z instytucjami wspomagającymi PPP, Policja, MGOPS, GKRPA, GKI,
5. dobra współpraca zespołów wychowawczych, Samorządu Uczniowskiego,
6. wypracowane i kontynuowane tradycje szkolne,
7. działania integrujące uczniów,
8. promocja osiągnięć uczniów,
9. bieżąca praca z uczniem objętym pomocą psychologiczno – pedagogiczną, systematyczna praca z uczniem zdolnym.

Słabe strony:

1. duże rozwarstwienie wieku uczniów (13- 19 lat), różne etapy edukacyjne,
2. niewielki dostęp uczniów dojeżdżających do zajęć pozalekcyjnych (brak dodatkowych odwozów).
3. niezadowalająca frekwencja uczniów na zajęciach lekcyjnych,
4. niezadowalająca frekwencja uczniów na zajęciach pozalekcyjnych w tym organizowanych w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Realizatorzy szkolnych działań profilaktycznych.

Realizatorami działań profilaktycznych na terenie szkoły są dyrektorzy, nauczyciele, wychowawcy, przy współpracy z rodzicami / prawnymi opiekunami dziecka.

1. Dyrektor / wicedyrektor szkoły, jako realizator działań profilaktycznych:
  - a) dba o doskonalenie nauczycieli w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych (finansuje, nadzoruje, wyznacza odpowiedzialnych za realizację).
2. Nauczyciel - wychowawca jako realizator działań profilaktycznych:
  - a) podejmuje systematyczne działania profilaktyczne w odniesieniu do uczniów i rodziców,
  - b) jest wzorem konstruktywnych zachowań itp.,
  - c) działa na rzecz integracji zespołu klasowego,
  - d) dba o poczucie bezpieczeństwa i akceptację ucznia w klasie,
  - e) współpracuje z rodzicami,
  - f) rozwija u uczniów umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
3. Rodzice/ opiekunowie jako realizatorzy działań profilaktycznych:
  - a) aktywnie współpracują ze szkołą, wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem szkolnym,

b) biorą udział w realizacji szkolnego programu profilaktyki.

Szkoła współpracuje w zakresie realizacji działań profilaktycznych z Policją, Kuratorami Sądowymi, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Kutnie, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminną Komisją Interdyscyplinarną, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Kutnie, Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji, Miejsko – Gminną Biblioteką Publiczną, Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej oraz pielęgniarką szkolną.

W szkole przestrzegane są procedury postępowania z uczniem zawarte w dokumencie:

- „Procedury postępowania nauczycieli oraz metody współpracy z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją (narkotyki, alkohol)”
- Procedury postępowania z uczniem wobec którego zachodzi podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie „Niebieska karta”.

W szkole realizowane są akcje charytatywne, społeczne, ogólnopolskie, autorskie programy profilaktyczno - wychowawcze.

Oczekiwane efekty po realizacji zadań wychowawczych:

Zgodnie z ideą programu profilaktycznego uczeń i absolwent po ukończeniu każdego typu szkoły – gimnazjum lub liceum powinien:

- rozwijać poczucie własnej wartości,
- potrafić obronić się przed zagrożeniami świata współczesnego (alkohol, nikotyna, środki psychoaktywne, agresja, sekty, bezrobocie)
- potrafić poradzić sobie ze stresem w życiu szkolnym, zawodowym i prywatnym,
- preferować zdrowy styl życia,
- mieć poczucie odpowiedzialności za zdrowie i życie własne oraz innych,
- posiadać umiejętność zachowań asertywnych,
- umieć realnie oceniać swoje mocne i słabe strony,
- rozumieć przyczyny, zna rodzaje agresji i umie jej przeciwdziałać.

Oceny efektów realizacji SPP, obok bieżącego monitorowania oraz samooceny przeprowadzonej przez zainteresowane podmioty, dokonuje się w trakcie posiedzeń RP, posiedzeń zespołów wychowawczych, nauczycieli uczących w danej klasie na których podsumowuje się pracę na koniec roku szkolnego.

VII. Plan i harmonogram działań profilaktycznych

Program Profilaktyczny Zespołu Szkół Nr 1 w Krośniewicach obejmuje swym zakresem następujące obszary działania:

1. Profilaktyka uzależnień.
2. Zapobieganie wagarom i niepowodzeniom szkolnym.
3. Promocja zdrowia.
4. Przeciwdziałanie przemocy i agresji.

Do każdego obszaru wyznaczono cele operacyjne, zadania do wykonania, ustalono sposoby i terminy realizacji oraz osoby odpowiedzialne za wykonanie poszczególnego zadania.

1.Profilaktyka uzależnień
Alkoholizm

Cel operacyjny	Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Realizatorzy
Uczeń ma świadomość szkodliwego wpływu alkoholu na organizm	pedagogizacja nt. wpływu alkoholu na organizm oraz chorób będących następstwem nadużywania alkoholu	lekcje biologii, godziny z wychowawcą, spektakle teatralne, profilaktyczne, koncerty, pogadanki, wykłady, projekcje filmów, udział w kampaniach, programach	cały rok	nauczyciel biologii, wdż wychowawcy, pedagog szkolny policjant
Uczeń zna etapy uzależnienia	pogadanki dotyczące skutków uzależnień		cały rok	
Uczeń zna konsekwencje społeczne alkoholizmu	zapoznanie uczniów ze skutkami społecznymi, negatywnym wpływem alkoholizmu na relacje w obrębie rodziny i najbliższego środowiska		cały rok	
Uczeń potrafi aktywnie spędzać wolny czas	propagowanie aktywnego spędzania wolnego czasu	koła sportowe, pozalekcyjnych, wycieczki, pikniki, wyjścia	cały rok	wychowawcy, nauczyciele .
Wychowawca klasy współpracuje z rodzicami	zapoznanie rodziców ze Statutem Szkoły, regulaminem wycieczek szkolnych, obowiązującymi procedurami, udział w uroczystościach szkolnych	zebrania rodziców	cały rok	wychowawcy

Nikotynizm, narkomania, hazard

CEL	ZADANIE	SPOSÓB REALIZACJI	TERMIN	REALIZATORZY
Uczeń wie co to jest uzależnienie i zna mechanizmy uzależnień	dostarczanie wiedzy na temat mechanizmów uzależnień, pedagogizacje	godziny z wychowawcą, spotkania z policjantem, warsztaty szkoleniowe dla uczniów i rodziców, plakaty, ulotki przygotowane przez uczniów, programy profilaktyczno – wychowawcze,	cały rok	nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny,
Uczeń i rodzic wie do kogo i gdzie może zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia uzależnieniem	poznanie ucznia i rodzica z formami pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniami	godziny z wychowawcą, przekazanie informacji na temat działających ośrodków leczących uzależnienia w formie ulotek, ogłoszeń, przedstawienia, zajęcia warsztatowe itp.,	cały rok	
Uczeń i jego rodzic znają konsekwencje społeczne, zdrowotne i psychologiczne sięgania po substancje psychoaktywne, uzależnienia od hazardu	zapoznanie uczniów z negatywnym wpływem substancji psychoaktywnych, hazardu na organizm i relacje interpersonalne oraz funkcjonowanie społeczne	warsztaty profilaktyczne dla uczniów, ćwiczenie w ramach zajęć kształtujących postawy asertywne „Jestem asertywny, odmawiam!”, spektakle teatralne,	cały rok	

Ukazanie działań i zachowań alternatywnych	propagowanie aktywnego spędzania wolnego czasu	organizacja zajęć pozalekcyjnych, imprez szkolnych, wycieczek, akcji profilaktycznych, zielonych szkół, rozwijanie czytelnictwa, konkursy szkolne, integracja zespołów klasowych, organizowanie grup wsparcia	cały rok	Wychowawcy, pedagog szkolny, wychowawcy świetlicy szkolnej, nauczyciel bibliotekarz, doradca zawodowy
Współpraca rodziców z wychowawcą klasy	wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem	zebrania rodziców; indywidualne rozmowy z rodzicami, prelekcje: „Jak rozmawiać z dziećmi”, „Jak rozpoznać, że dziecko bierze narkotyki”, ulotki informacyjne „Czy wiecie o dopalaczach tyle, ile wasze dzieci?”	cały rok	wychowawcy, pedagog szkolny policjant

2. Zapobieganie wagarom szkolnym i niepowodzeniom szkolnym

Cel operacyjny	Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Realizatorzy
Nauczyciel wspomaga ucznia w budowaniu poczucia własnej wartości	kształtowanie odporności psychicznej wobec trudności osobistych, stosowanie pozytywnych wzmocnień (pochwał, nagród)	zajęcia warsztatowe, godziny z wychowawcą, zajęcia metodą SITA, rozmowy indywidualne, grupy wsparcia, mediacja,	cały rok	dyrektorzy, pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele,

Nauczyciel zna przyczyny wagarów i niepowodzeń szkolnych i potrafi skutecznie motywować uczniów do udziału w zajęciach	opracowanie sposobów motywowania uczniów do uczestnictwa w zajęciach, praca z uczniem nadpobudliwym, stosowanie oceniania kształtującego, pomoc psychologiczno – pedagogiczna,	rozmowy indywidualne, zajęcia warsztatowe, pogadanki na temat motywowania uczniów, warsztaty „Wagary – jak ich uniknąć!”		
Nauczyciel stale monitoruje frekwencję uczniów	stała kontrola dzienników lekcyjnych, analiza dokumentacji szkolnej	obserwacja uczniów, rozmowa indywidualna z uczniem, system nagradzania, pozytywne wpisy za wysoką frekwencją		
Uczeń zna konsekwencje opuszczania zajęć szkolnych	zapoznanie uczniów ze Statutem Szkoły, WSO , programem profilaktyczno - wychowawczym	godzina z wychowawcą , konkursy klasowe, szkolne,	październik/listopad	wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, opiekun SU
Uczeń umie właściwie planować pracę w różnych przedziałach czasowych	kształtowanie umiejętności planowania i organizowania czasu – układanie planów pracy: tygodniowego, miesięcznego	indywidualne rozmowy, godziny z wychowawcą, zajęcia warsztatowe „Techniki szybkiego uczenie się”, „Stres motywujący” „Młodzi mistrzowie!”,	październik/listopad marzec/kwiecień	nauczyciele przedmiotów, pedagog szkolny

Nauczyciel organizuje formy pracy zapobiegającej niepowodzeniom szkolnym. Uczeń potrafi skorzystać z pomocy koleżeńskiej lub zwraca się o pomoc do nauczyciela w przypadku trudności w nauce.	Zajęcia wyrównawcze, zorganizowanie w obrębie klasy pomocy koleżeńskiej; wspomaganie przez nauczyciela ucznia mającego trudności w nauce, motywowanie ucznia do nauki	powoływanie „zespołów pomocy uczniowskiej” w klasach, powoływanie zespołów ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej, ćwiczenia w ramach pracy świetlicy szkolnej, biblioteki, zajęć rewalidacyjnych	cały rok	wszyscy nauczyciele, pedagog szkolny, doradca zawodowy, wychowawcy świetlicy, nauczyciel bibliotekarz,
Uczeń potrafi konsekwentnie dążyć do wyznaczonych celów	zachęcanie uczniów do udziału w kółkach zainteresowań, zawodach, konkursach, zajęciach pozalekcyjnych	zajęcia pozalekcyjne, bieżąca praca na lekcji		
Rodzice potrafią współpracować z wychowawcą	dostarczanie rzetelnej informacji o frekwencji i postępach w nauce dziecka	zebrania z rodzicami, korespondencja, monitoring poprzez dziennik elektroniczny	cały rok	wychowawcy, pedagog szkolny,

3. Promocja zdrowia

Cel operacyjny	Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Realizatorzy
Uczeń potrafi określić istotę stresu, zna podłoże biologiczne stresu, potrafi rozpoznać objawy sytuacji stresowej	pogłębianie wiedzy uczniów nt. przyczyn sposobów walki z nim, stres jako czynnik	lekcje biologii, godziny z wychowawcą lekcje w -f, zajęcia biblioteczne, warsztaty z	cały rok	nauczyciel biologii, wychowawcy, nauczyciele w -f, świetlicy doradca zawodowy, bibliotekarz

	mobilizujący	doradcą zawodowym, psychologiem „Jak walczyć ze stresem?”		
Uczeń respektuje normy społeczna	rozwijanie umiejętności życia w społeczności w poszanowaniu zasad	godziny z wychowawcą lekcje religii, warsztaty, uroczystości szkolne	cały rok	pedagog szkolny, doradca zawodowy, nauczyciel katecheta,
Uczeń zna zależność pomiędzy stylem życia a zdrowiem i chorobą, pomaga niepełnosprawnym	rozbudzanie zainteresowania uczniów zdrowym stylem życia, tolerancja wobec odmienności	godziny z wychowawcą, zajęcia lekcyjne, świetlicowe,	cały rok	wychowawcy, nauczyciele w-f, wdż, biologii, świetlicy szkolnej,
Uczeń ma ukształtowany nawyk przestrzegania higieny osobistej	kształtowanie umiejętności dbania o higienę i własne zdrowie	godziny z wychowawcą zajęcia lekcyjne, pogadanki	cały rok	wychowawcy klas, pielęgniarka, wychowawcy świetlicy szkolnej, nauczyciel wdż, biologii,

4. Przeciwdziałania przemocy i agresji

Cele operacyjne	Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Realizatorzy
Uczeń rozpoznaje zagrożenia, zna formy agresji fizycznej, psychicznej i słownej	kształtowanie postaw asertywnych, wskazywanie pozytywnych wzorców zachowania	obserwacje, ankiety, rozmowy indywidualne, zajęcia warsztatowe, gazetki tematyczne	cały rok	wychowawcy, pedagog szkolny, policjant, wicedyrektor,

Uczeń umiejętnie wskazuje sposoby rodzenia sobie z negatywnymi emocjami	reagowanie na przejawy agresji w szkole	rozmowy indywidualne, wywiady środowiskowe, udział w warsztatach, programach profilaktyczno – wychowawczych, organizacja konkursów tematycznych, spotkania z policjantem kuratorem, psychologiem	cały okres realizacji	Wychowawcy, pedagog szkolny, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, psycholog
Uczeń zna zasady postępowania w przypadkach cyberprzemocy i rozumie jej konsekwencje	dostarczenie podstawowych informacji na temat nowego zagrożenia	rozmowy indywidualne, zajęcia warsztatowe godziny z wychowawcą	cały okres realizacji	pedagog szkolny, wychowawcy, wychowawcy świetlicy, policjant,

IX. Monitoring i ewaluacja programu wychowawczego szkoły

Monitoring to stałe przyglądanie się rezultatom realizowanych zadań i pozyskiwanie rzeczowej informacji na temat realizacji określonego zadania. Celem monitorowania jest sprawdzenie, czy nasza oferta wychowawcza jest na tyle atrakcyjna, by pracownicy szkoły, uczniowie i ich rodzice korzystali z niej z zaangażowaniem. Podstawą do formułowania ocen będą narzędzia stosowane w ramach ewaluacji wewnętrznej pracy szkoły, czyli sprawozdania, dane statystyczne, arkusze obserwacji, hospitacji, inne zapisy w dokumentacji, wyniki badań ankietowych, opinie, wnioski, projekty działań, programy, scenariusze zajęć profilaktycznych.

Realizując cel monitorowania w szkole wprowadza się następujące formy monitorowania:

- arkusz efektywności działań wychowawczych, wypełniany przez wychowawców klasowych,
- dziennik wychowawcy,
- dziennik pedagoga szkolnego,
- wpisy zajęć dodatkowych godzin nauczyciela, dzienniki lekcyjne,

- ankiety, sondaże, badające opinię uczniów, rodziców i pracowników szkoły (*poczta sondażowa*),
- okazjonalnie wydawane szkolne gazetki,
- strona internetowa szkoły,
- wnioski z ewaluacji wewnętrznej w ramach wyznaczonych obszarów,
- rozmowy z uczniami przeprowadzane podczas godzin do dyspozycji wychowawcy, godzin pracy pedagoga,
- dyskusje na tematy wychowawcze podczas posiedzeń rady pedagogicznej, zespołów wychowawców, wnioski, zapisane w protokołach z posiedzeń.

Ewaluacja jest procesem diagnostyczno-oceniającym, polegającym na interpretacji danych, zebranych w trakcie monitoringu. Celem ewaluacji jest określenie, czy program realizuje postawione mu zadania. Dla realizacji celu przyjmuje się następujące wskaźniki ewaluacji programu wychowawczego:

1. Wskaźniki ilościowe:

frekwencja uczniów na zajęciach lekcyjnych,

- liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych, wychowawczych, edukacyjnych, terapeutycznych,
- ilość prac wykonanych przez uczniów,
- liczba uczniów z problemami wychowawczymi,
- liczba uczniów przystępujących do konkursów,
- liczba laureatów,
- ilość wycieczek organizowanych przez szkołę,
- liczba rodziców zaangażowanych w pracę szkoły,
- liczba uczniów zwolnionych z zajęć wychowania fizycznego lub nie ćwiczących.

2. Wskaźniki jakościowe:

- aktywność uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- umiejętności, wiadomości, postawy uczniów,
- samopoczucie uczniów w klasie i szkole,
- przyczyny nieobecności uczniów na zajęciach,
- przestrzeganie zasad sformułowanych w programie,
- postęp w zachowaniu i uczeniu się,
- współpraca z rodzicami uczniów,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, instytucjami wspierającymi pracę szkoły.

W procesie ewaluacji przyjmuje się następujące kryteria efektywności oddziaływań wychowawczych:

- liczba uczniów realizujących swoje zainteresowania w szkolnych i pozaszkolnych programach,
- liczba uczniów uczestniczących i zdobywających punktowane miejsca w szkolnych i pozaszkolnych konkursach, olimpiadach zawodach,

- dane statystyczne dotyczące korzystania przez uczniów z biblioteki i czytelni szkolnej,
- liczba przyznanych uczniom nagród za różne osiągnięcia,
- fakty świadczące o współpracy uczniów z uczniami innych placówek,
- prezentacje dorobku uczniów (wystawy, występy, itp.),
- procentowe dane dotyczące nieusprawiedliwionej absencji uczniów na zajęciach szkolnych (ucieczki z lekcji, wagary) oraz dane o punktualności uczniów,
- liczba uczniów z wzorową oceną semestralną i końcoworoczną zachowania,
- liczba uczniów o nieodpowiedniej i nagannej ocenie z zachowania,
- zachowanie uczniów na imprezach masowych w szkole i poza nią (zawody sportowe, w kinie, teatrze),
- liczba uczniów o potwierdzonym korzystaniu z używek,
- rejestr objawów agresji i przemocy między uczniami, liczba zgłoszonych kradzieży (uwagi w dziennikach lekcyjnych i dzienniku pedagoga),
- zachowanie i wygląd uczniów podczas uroczystości patriotycznych i szkolnych,
- przypadki agresji uczniów wobec nauczycieli,
- liczba sygnałów, skarg, interwencji zewnętrznych o nagannym zachowaniu uczniów, o kolizji z przepisami prawa.,
- statystyka, analiza ewaluacji pomocy pedagogicznej, psychologicznej, terapeutycznej i wychowawczej udzielanej uczniom,
- procent uczniów objętych dożywianiem, pomocą rzeczową,
- liczba wypadków w szkole i na zajęciach organizowanych przez szkołę oraz przyczyny tych wypadków,
- liczba „incydentów” z udziałem osób z zewnątrz (złodzieje, dealerzy narkotyków),
- rejestr zajęć prowadzonych metodami niekonwencjonalnymi, przy udziale osób ze środowiska pozaszkolnego,
- dokumentacja świadcząca o współpracy z innymi szkołami, ilość kontaktów.
- ilość imprez z udziałem gości ze środowiska lokalnego wobec zaproszeń na imprezy i uroczystości,
- frekwencja rodziców i innych członków rodzin podczas uroczystości szkolnych i klasowych, ilość takich uroczystości.